

2014 жылғы 29 мамырдағы Еуразиялық экономикалық одақ туралы шартқа (Еуразиялық экономикалық одақтың ортақ электр энергетикалық нарығын қалыптастыру бөлігінде) өзгерістер енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы

Қазақстан Республикасының Заңы 2022 жылғы 16 наурыздағы № 109-VII ҚРЗ.
Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 2022 ж., № 5-6, 22-құжат;

2014 жылғы 29 мамырдағы Еуразиялық экономикалық одақ туралы шартқа (Еуразиялық экономикалық одақтың ортақ электр энергетикалық нарығын қалыптастыру бөлігінде) өзгерістер енгізу туралы 2019 жылғы 29 мамырда Нұр-Сұлтанда жасалған хаттама ратификациялансын.

*Қазақстан Республикасының
Президенті*

Қ. ТОҚАЕВ

Бейресми аударма

2014 жылғы 29 мамырдағы Еуразиялық экономикалық одақ туралы шартқа (Еуразиялық экономикалық одақтың ортақ электр энергетикалық нарығын қалыптастыру бөлігінде) өзгерістер енгізу туралы ХАТТАМА

Бұдан әрі мүше мемлекеттер деп аталатын Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттер

2014 жылғы 29 мамырдағы Еуразиялық экономикалық одақ туралы шарттың 115-бабын басшылыққа ала отырып,

мүше мемлекеттердің энергетикалық қауіпсіздігін арттыру, Еуразиялық экономикалық одақта адал бәсекелестікті қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін құқықтық кеңістікті қалыптастыру, мүше мемлекеттер экономикаларының электр энергетикасы саласындағы тиімділігі мен бәсекеге қабілеттілігін арттыру үшін жағдайлар жасау, экономикалық өзара тиімді және теңқұқылы ынтымақтастықты одан әрі нығайту мақсатында

төмендегілер туралы келісті;

1-бап

2014 жылғы 29 мамырдағы Еуразиялық экономикалық одақ туралы шартқа мынадай өзгерістер енгізілсін:

1) 81-бап мынадай редакцияда жазылсын:

"81-бап. Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығын қалыптастыру, оның жұмыс істеуі және дамуы

Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығын қалыптастыру, оның жұмыс істеуі және дамуы осы Шарттың 104-бабының 8-тармағы ескеріле отырып, осы Шартқа № 21 қосымшаға сәйкес қағидаттар мен қағидалар негізінде жүзеге асырылады.";

2) 82-бапта:

1-тармақтағы "осы Шартқа № 21 қосымшаға сай бірыңғай қағидаттар мен қағидаларға" деген сөздер "осы Шартқа № 21 қосымшаға және көрсетілген қосымшаның 5-тармағында көзделген Одақ органының актісіне" деген сөздермен ауыстырылсын;

2-тармақтың күші жойылды деп танылсын;

3) 104-бапта:

2 және 3-тармақтардың күші жойылды деп танылсын;

8-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"8. Еуразиялық экономикалық одақтың ортақ электр энергетикалық нарығы туралы хаттаманың (осы Шартқа № 21 қосымша) 5 - 8-тармақтарына сәйкес қабылданған актілердің соңғысы күшіне енген күннен бастап:

көрсетілген Хаттаманың 43 - 49-тармақтары және оған қосымша күшін жояды;

көрсетілген Хаттаманың 2-тармағы, 5-тармағының бірінші және екінші абзацтары, 10 - 38-тармақтары, 39-тармағының үшінші және төртінші абзацтары, 40-тармағы күшіне енеді.";

4) Баға белгілеу мен тарифтік саясат негіздерін қоса алғанда, электр энергетикасы саласындағы табиғи монополиялар субъектілерінің көрсетілетін қызметтеріне қол жеткізуді қамтамасыз ету туралы хаттамада (көрсетілген Шартқа № 21 қосымша):

атауы мынадай редакцияда жазылсын:

"Еуразиялық экономикалық одақтың ортақ электр энергетикалық нарығы туралы хаттама";

1 - 12-тармақтар мынадай мазмұндағы мәтінмен ауыстырылсын:

"I. Жалпы ережелер

1. Осы Хаттама Еуразиялық экономикалық одақ туралы шарттың (бұдан әрі - Шарт) 81 және 82-баптарына сәйкес әзірленді және Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығын қалыптастырудың, оның жұмыс істеуі мен дамуының құқықтық негіздерін айқындайды.

2. Осы Хаттаманың және осы Хаттамада көзделген актілердің ережелері мүше мемлекеттердің үшінші мемлекеттермен электр энергиясының саудасына байланысты қатынастарға, оның ішінде үшінші мемлекеттердің аумағына мүше мемлекеттің аумағы арқылы, үшінші мемлекеттердің аумағынан мүше мемлекеттің аумағы арқылы электр энергиясын (куатын) мемлекетаралық беруге байланысты қатынастарға қолданылмайды.

Үшінші мемлекеттердің электр энергетикасы субъектілеріне қатысты міндеттемелерді орындау мақсатында электр энергиясын (қуатын) мемлекетаралық беру аумағы арқылы электр энергиясын (қуатын) мемлекетаралық беру жүзеге асырылатын мүше мемлекеттің заңнамасымен реттеледі.

3. Осы Хаттамада пайдаланылатын ұғымдар мыналарды білдіреді:

"қосылу туралы шарт" - орталықтандырылған сауда нәтижелері бойынша электр энергиясын сатып алу-сату шарттарының орындалуын қамтамасыз ететін, Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығының қатысушысы, электр энергиясымен орталықтандырылған сауданың белгілі бір түрі бойынша орталықтандырылған сауда операторы (операторлары) және Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығының өзге де инфрақұрылымдық ұйымдары арасында өзара міндеттемелерді белгілейтін, Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығында электр энергиясымен өзара сауда қағидаларына сәйкес жасалатын шарт;

"электр энергетикасы саласында табиғи монополия субъектілерінің көрсетілетін қызметтеріне қол жеткізу" - Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығы субъектілерінің Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығында электр энергетикасы саласындағы табиғи монополиялар субъектілерінің көрсетілетін қызметтерін пайдалану мүмкіндігі;

"электр энергиясымен (қуатымен) алмасу" - электр энергиясының (қуатының) тең көлемдерін мүше мемлекеттің шекарасында (шекараларында) орналасқан әртүрлі жеткізу нүктелері арқылы электр энергетикалық жүйеге және одан өзара байланысты және бір мезгілде жеткізу;

"мемлекетаралық электр беру желілері" - мүше мемлекеттердің мемлекеттік шекараларын кесіп ететін электр беру желілері;

"электр энергиясын (қуатын) мемлекетаралық беру" - мүше мемлекеттердің уәкілетті ұйымдарының электр энергиясын (қуатын) өткізу және (немесе) онымен алмасу бойынша қызметтер көрсетуі. Мүше мемлекеттің заңнамасына сәйкес тиісті қатынастар электр энергиясын (қуатын) беру (транзиттеу) бойынша қызмет көрсету шарттарымен немесе электр энергиясын сатып алу-сату шарттарын қоса алғанда, өзге де азаматтық-құқықтық шарттарымен ресімделеді;

"мемлекетаралық қима" - мүше мемлекеттердің мемлекеттік шекаралары арқылы, сондай-ақ мүше мемлекеттер мен үшінші мемлекеттердің мемлекеттік шекаралары арқылы ететін, 2 және одан да көп мемлекеттердің энергия жүйелері (энергия жүйелерінің бөліктері) арасындағы барлық сыныпты кернеудің электр беру желілерінің технологиялық байланысты жиынтығы;

"мемлекетаралық ағын" - мемлекетаралық электр беру желілері бойынша электр энергиясының (қуатының) ағыны;

"Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығы" - электр энергиясын (қуатын) сатып алу-сатуға байланысты, осы Хаттаманың, осы Хаттаманың 5-8 тармақтарында

көзделген актілердің және Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығының субъектілері арасындағы тиісті шарттардың негізінде әрекет етіп, параллель жұмыс істейтін электр энергетикалық жүйелер негізінде әртүрлі мүше мемлекеттердің ішкі көтерме сауда электр энергетикалық нарықтарының субъектілері арасындағы қатынастар жүйесі;

"орталықтандырылған сауда операторы" - Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығында электр энергиясымен орталықтандырылған сауданың белгілі бір түрін ұйымдастыру бойынша қызмет көрсететін ұйым;

"электр энергиясын (қуатын) өткізу" - бір мүше мемлекеттің аумағында ендірілген электр энергиясының (қуатының) басқа мүше мемлекеттің желілері арқылы оның шекарасында (шекараларында) орналасқан жеткізу нүктелері арасындағы ағындарын қамтамасыз ету;

"электр энергиясының сальдо-ағыны" - мемлекетаралық қимаға кіретін барлық электр беру желілері бойынша электр энергиясының мемлекетаралық ағындарының алгебралық қосындысы (бағытын ескере отырып);

"еркін екіжақты шарт" - Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығына қатысушылар арасында жасалған электр энергиясын сатып алу-сату шарты, онда жеткізу көлемдерін, бағаларын, мерзімдері мен есеп-қисаптарды және міндеттемелерді орындаудың өзге де талаптарын шарт тараптары, мемлекетаралық қималардың өткізу қабілеттерін, басқа да технологиялық және реттеушілік шектеулерді ескере отырып, дербес айқындайды;

"желілік оператор" - мүше мемлекеттің заңнамасына сәйкес осы мүше мемлекеттің аумағы бойынша электр энергиясын беру қызметін көрсетуге уәкілеттік берілген ұйым;

"жүйелік оператор" - мүше мемлекеттің заңнамасына сәйкес мүше мемлекеттің электр энергетикалық жүйесін жедел-диспетчерлік басқаруды жүзеге асыруға уәкілеттік берілген ұйым;

"мерзімдік келісімшарт" - электр энергиясын жеткізу кезеңі мен сағаттары бойынша , сондай-ақ мерзімдік келісімшарттар бойынша

орталықтандырылған сауда операторының регламенттеріне сәйкес орталықтандырылған сауда жүргізген кезде электр энергиясының бағасы мен көлемі айқындалатын өзге де елеулі талаптар бойынша стандартталған талаптардан қамтитын, Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығына қатысушылар арасындағы электр энергиясын сатып алу-сату шарты;

"ішкі көтерме сауда электр энергетикалық нарығының субъектілері" - мүше мемлекеттің заңнамасына сәйкес осы мүше мемлекеттің көтерме сауда электр энергетикалық нарығының субъектілері болып табылатын заңды тұлғалар;

"тұйық схема" - бір мүше мемлекеттің электр энергиясын тұтынушыларды электрмен жабдықтау басқа мүше мемлекеттің тарапынан кернеу алатын мемлекетаралық электр беру желілері бойынша жүзеге асырылатын схема;

"электр энергетикасы саласындағы табиғи монополиялар субъектілерінің көрсетілетін қызметтері" - Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығында өзара сауданы және электр энергиясын (қуатын) мемлекетаралық беруді қамтамасыз ету үшін табиғи монополиялар субъектілері көрсететін электр энергиясын беру, электр энергетикасында жедел-диспетчерлік басқару жөніндегі қызметтер.

II. Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығын қалыптастыру, оның жұмыс істеу және даму қағидаттары

4. Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығын қалыптастыру, оның жұмыс істеуі және дамуы мынадай қағидаттар негізінде жүзеге асырылады:

1) теңқұқылық, өзара тиімділік және мүше мемлекеттердің кез келгеніне экономикалық залал келтірмеу негізіндегі ынтымақтастық;

2) электр энергиясын өндірушілер мен тұтынушылардың, сондай-ақ Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығының басқа да субъектілерінің экономикалық мүдделерінің теңгерімділігін сақтау;

3) қызметтің бәсекелес түрлерінде электр энергиясына (қуатына) сұранысты қанағаттандырудың орнықты жүйесін қалыптастыру үшін нарықтық қатынастарға және адал бәсекелестікке негізделген тетіктерді басым пайдалану;

4) электр энергиясын (қуатын) мемлекетаралық беруді жүзеге асыру кезінде мүше мемлекеттердің ішкі қажеттіліктерін қамтамасыз ету үшін электр энергетикасы саласындағы табиғи монополиялар субъектілерінің көрсетілетін қызметтерін басым пайдаланған жағдайда, техникалық мүмкіндіктер шегінде осы көрсетілетін қызметтерге кедергісіз қол жеткізуді қамтамасыз ету;

5) мүше мемлекеттердің электр энергетикалық нарықтарының бұрыннан бар модельдерінің ерекшеліктерін ескере отырып, мүше мемлекеттердің параллель жұмыс істейтін электр энергетикалық жүйелері негізінде Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығын кезең-кезеңмен қалыптастыру және дамыту;

6) параллель жұмыстың өзара келісілген талаптарын сақтай отырып, мүше мемлекеттердің электр энергетикалық жүйелері параллель жұмысының техникалық және экономикалық артықшылықтарын пайдалану;

7) мүше мемлекеттердің энергетикалық қауіпсіздігін ескере отырып, мүше мемлекеттердің субъектілері арасында электр энергиясымен сауданы жүзеге асыру;

8) мүше мемлекеттердің электр энергетикасы саласындағы заңнамасын, оның ішінде Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығы субъектілерінің ақпаратты ашуы бөлігінде кезең-кезеңмен үйлестіру.

III. Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығының жұмыс істеу қағидалары

5. Мүше мемлекеттер электр энергиясын (қуатын) мемлекетаралық беруге қол жеткізуді қамтамасыз ету қағидаттары мен тәртібін айқындайтын қағидаларға (бұдан әрі - қол жеткізу қағидалары) сәйкес мүше мемлекеттердің электр энергиясына (қуатына) ішкі қажеттіліктерін қамтамасыз етуді ескере отырып, мемлекетаралық электр беру желілері арқылы электр энергиясын (қуатын) мемлекетаралық беруге кедергісіз қол жеткізуді қолда бар техникалық мүмкіндіктер шегінде қамтамасыз етеді.

Электр энергиясын (қуатын) мемлекетаралық беру электр энергиясын (қуатын) мемлекетаралық беруді жүзеге асыруға уәкілеттік берілген ұйым (ұйымдар) мен электр энергиясын (қуатын) мемлекетаралық беру бойынша көрсетілетін қызметтерді тұтынушының арасындағы тиісті шарттар негізінде жүзеге асырылады. Көрсетілген шарттарды жасасу, орындау, өзгерту, бұзу, қолданысын тоқтату, тіркеу және есепке алу тәртібі қол жеткізу қағидаларында айқындалады.

Қол жеткізу қағидаларын Үкіметаралық кеңес бекітеді.

6. Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығында электр энергиясымен өзара сауда Үкіметаралық кеңес бекітетін қағидаларда (бұдан әрі - электр энергиясымен өзара сауда қағидалары) реттеледі.

7. Мемлекетаралық қималардың өткізу қабілетін айқындауға және бөлуге байланысты құқықтық қатынастарды реттеу Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығында электр энергиясымен өзара сауданы жүзеге асыру және электр энергиясын (қуатын) мемлекетаралық беру үшін қолжетімді мемлекетаралық электр беру желілерінің өткізу қабілетін айқындау және бөлу кезінде Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығы субъектілерінің өзара қатынастарын регламенттейтін, Үкіметаралық кеңес бекітетін қағидаларға сәйкес жүзеге асырылады.

8. Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығы жұмыс істеген кезде Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығы субъектілерінің, мүше мемлекеттердің мемлекеттік органдарының және Комиссияның ақпараттық өзара іс-қимыл жасауы Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығы жұмыс істеген кезде деректер құрамын және Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығы субъектілерінің, мүше мемлекеттердің мемлекеттік органдарының және Комиссияның оларды ұсыну рәсімдерін айқындайтын және Үкіметаралық кеңес бекітетін қағидаларға (бұдан әрі - ақпарат алмасу қағидалары) сәйкес жүзеге асырылады.

IV. Комиссияның өкілеттіктері

9. Комиссия Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығын қалыптастыруды, оның жұмыс істеуін және дамуын қамтамасыз ету мақсатында мынадай өкілеттіктерді:

1) Комиссия Кеңесі бекітетін тәртіппен Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығының жұмыс істеуін мониторингтеуді;

2) Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығына қатысты құқықтық реттеуді жетілдіру бойынша ұсыныстар дайындауды;

3) осы Хаттамада көзделген өзге де өкілеттіктерді жүзеге асырады.

V. Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығын басқару және оның жұмыс істеуін қамтамасыз ету

10. Мынадай органдар мен ұйымдар:

мүше мемлекеттердің заңнамасына сәйкес электр энергетикасы саласындағы реттеуді және (немесе) бақылауды жүзеге асыруға уәкілеттік берілген мүше мемлекеттердің мемлекеттік органдары;

Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығының инфрақұрылымдық ұйымдары Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығын басқаруды жүзеге асырады және оның жұмыс істеуін қамтамасыз етеді.

Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығының жұмыс істеуін қамтамасыз ету мақсатында мүше мемлекеттердің бастамасы бойынша Жоғары кеңестің шешімімен көмекші органдар (мүше мемлекеттердің мемлекеттік органдары басшыларының кеңесі , жұмыс топтары, арнайы комиссиялар) құрылуы мүмкін.

11. Мүше мемлекеттердің заңнамасына сәйкес электр энергетикасы саласындағы реттеуді және (немесе) бақылауды жүзеге асыруға уәкілеттік берілген мүше мемлекеттердің мемлекеттік органдарына, оның ішінде:

электр энергетикасы саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыруға уәкілеттік берілген мүше мемлекеттердің мемлекеттік органдары;

бәсекелестік (монополияға қарсы) саясатты іске асыруға және (немесе) жүргізуге уәкілеттік берілген мүше мемлекеттердің мемлекеттік органдары;

табиғи монополиялар субъектілерінің қызметін реттеу және (немесе) бақылау өкілеттіктері берілген мүше мемлекеттердің мемлекеттік органдары жатуы мүмкін.

Мүше мемлекеттің заңнамасына сәйкес электр энергетикасы саласындағы реттеуді және (немесе) бақылауды жүзеге асыруға уәкілеттік берілген осы мүше мемлекеттің мемлекеттік органдары Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығының жұмыс істеуін қамтамасыз ету мақсатында мынадай функциялар мен өкілеттіктерді жүзеге асырады:

осы Хаттаманы іске асыруға бағытталған іс-шаралардың орындалуын қамтамасыз етеді;

осы Хаттаманың 5 - 8-тармақтарына сәйкес қабылданатын актілерге сәйкес мүше мемлекеттің электр энергетикасы саласындағы заңнамасын үйлестіруге жәрдемдеседі;

Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығының жұмыс істеуін мониторингтеу деректерін дайындауға және қарауға қатысады;

мүше мемлекеттің аумағында тіркелген Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығы субъектілерінің мүше мемлекеттің бәсекелестік (монополияға қарсы) заңнамасын, мүше мемлекеттің аумағында электр энергиясымен өзара сауда қағидаларын және қол жеткізу қағидаларын сақтауын бақылауды жүзеге асырады;

мүше мемлекеттің табиғи монополиялардың қызметін реттеу және (немесе) бақылау саласындағы заңнамасына сәйкес, мүше-мемлекеттің аумағында тіркелген және Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығында қызметін жүзеге асыратын электр энергетикасы саласындағы табиғи монополиялар субъектілерінің қызметін реттеуді және бақылауды жүзеге асырады;

тиісті мүше мемлекеттің аумағында тіркелген Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығы субъектісінің қол жеткізу қағидаларын бұзуына қатысты шағымдарды қарайды;

тиісті мүше мемлекеттің аумағында тіркелген және электр энергетикасы саласындағы табиғи монополиялар субъектілері болын табылмайтын Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығы инфрақұрылымдық ұйымдарының көрсетілетін қызметтеріне бағаларды (тарифтерді) айқындау жөніндегі әдістемелік нұсқауларды бекітеді;

осы Хаттаманың 5 - 8-тармақтарыша сәйкес қабылданатын актілерде және мүше мемлекеттердің заңнамасында көзделген өзге де функциялар мен өкілеттіктерді жүзеге асырады.

Мүше мемлекеттердің заңнамасына сәйкес электр энергетикасы саласындағы реттеуді және (немесе) бақылауды жүзеге асыруға уәкілеттік берілген мүше мемлекеттердің мемлекеттік органдарының осы тармақта көрсетілген функциялар мен өкілеттіктерді жүзеге асыру тәртібі тиісті мүше мемлекеттердің заңнамасында айқындалады.

12. Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығы инфрақұрылымдық ұйымдарының құрамы осы Хаттаманың 21 - 23-тармақтарына сәйкес айқындалады.

Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығы инфрақұрылымдық ұйымдарының Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығының жұмыс істеуін қамтамасыз ету бөлігіндегі құқықтары мен міндеттері (функциялары мен өкілеттіктері) осы Хаттамада, осы Хаттаманың 5-8-тармақтарына сәйкес қабылданатын актілерде және осы актілерде айқындалған бөлігінде мүше мемлекеттердің заңнамасында айқындалады.

13. Мүше мемлекеттер электр энергетикасы саласындағы реттеуді және (немесе) бақылауды жүзеге асыруға мүше мемлекеттердің заңнамасына сәйкес уәкілеттік берілген мүше мемлекеттердің мемлекеттік органдарының, Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығы инфрақұрылымдық ұйымдарының және Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығына қатысушылардың өзара іс-қимыл жасауын қамтамасыз етеді.

VI. Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығының субъектілері

14. Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығы субъектілерінің құрамына:

- 1) Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығына қатысушылар;
- 2) Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығының инфрақұрылымдық ұйымдары кіреді.

15. Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығында Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығы субъектілерінің құқықтары мен міндеттері (функциялары мен өкілеттіктері) осы Хаттамаға, осы Хаттаманың 5-8-тармақтарына сәйкес қабылданатын актілерге және осы актілерде айқындалған бөлігінде мүше мемлекеттердің заңнамасына сәйкес белгіленеді.

16. Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығы субъектілерінің тізілімі осы Хаттаманың 17 - 19-тармақтарына сәйкес Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығына қатысуға құқығы бар мүше мемлекеттердің ішкі көтерме сауда электр энергетикалық нарықтары субъектілері туралы ақпаратты, сондай-ақ осы Хаттаманың 21-тармағында көрсетілген, Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығына қатысуға уәкілеттік берілген мүше мемлекеттердің инфрақұрылымдық ұйымдары туралы ақпаратты қамтиды. Көрсетілген ақпаратты мүше мемлекеттердің заңнамасына сәйкес уәкілеттік берілген органдар (ұйымдар) қалыптастырады.

Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығы субъектілерінің тізілімін қалыптастыру және жүргізу ақпарат алмасу қағидаларына сәйкес жүзеге асырылады.

VII. Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығына қатысушылар

17. Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығына қатысушылардың құрамына:

1) тиісті мүше мемлекеттердің заңнамасына сәйкес электр энергиясын сатуды (жеткізуді) жүзеге асыратын және ішкі көтерме сауда электр энергетикалық нарықтарының субъектілері болып табылатын заңды тұлғалар;

2) тиісті мүше мемлекеттердің заңнамасына сәйкес электр энергиясын сатып алуды жүзеге асыратын және ішкі көтерме сауда электр энергетикасы нарықтарының субъектілері болып табылатын заңды тұлғалар;

3) балама және ез мүше мемлекетінің ішкі электр энергетикалық нарығында электр энергиясын сатып алу мүмкіндігі болмаған кезде мемлекетаралық электр беру желілері арқылы шектес мүше мемлекеттен "тұйық схема" бойынша электр энергиясын сатып алуды жүзеге асыратын заңды тұлғалар;

4) мүше мемлекеттердің заңнамасына сәйкес электр энергиясының нақты сальдо-ағындарының жоспарлы мәндерден сағаттық ауытқуларын реттеуге уәкілеттік берілген заңды тұлғалар кіреді.

18. Осы Хаттаманың 19-тармағында көзделген Комиссия Кеңесінің шешімі күшіне енгенге дейін әрбір мүше мемлекет өз заңнамасына сәйкес ішкі көтерме сауда электр энергетикалық нарығы субъектісіне Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығына қатысуға өкілеттіктер бере алады, сондай-ақ Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығында электр энергиясымен саудаға қатысу құқығы бар заңды тұлғалардың тізбесін айқындай алады.

19. Одақтың ортақ газ нарығын қалыптастыру туралы халықаралық шарт, сондай-ақ Одақтың ортақ газ нарығының жұмыс істеуін қамтамасыз ету үшін қажетті Одақ

органдарының актілері күшіне енгеннен кейін Комиссия Кеңесі шешім қабылдайды, оған сәйкес мүше мемлекеттер Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығына ішкі көтерме сауда электр энергетикалық нарықтарының барлық субъектісінің ерікті және бәсекелестік негізде қатысуы үшін жағдайлар жасайды. Комиссия Кеңесінің көрсетілген шешімі күшіне енгеннен кейін мүше мемлекеттер ішкі көтерме сауда электр энергетикалық нарығының жекелеген субъектілеріне Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығына қатысуға уәкілеттік беруге құқылы емес (осы Хаттамада көзделген жағдайларды қоспағанда).

20. Егер мүше мемлекеттердің заңды тұлғалары электр энергетикасы саласындағы табиғи-монополиялық және бәсекелестік қызмет түрлерін бір мезгілде жүзеге асырмаса (қоса атқармаса), олар Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығында электр энергиясымен сауданы жүзеге асырады.

Осы тармақтың бірінші абзацының ережелері Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығында электр энергиясымен саудаға мынадай жағдайларда:

Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығында электр энергиясымен сауда электр энергиясының нақты сальдо-ағындарының жоспарлы мәндерден сағаттық ауытқуларын реттеу мақсатында жүзеге асырылса;

Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығында электр энергиясын сатып алуды электр энергиясымен өзара сауда қағидаларында айқындалған жағдайларда электр желілеріндегі ысыраптарды өтеу мақсатында жүйелік және (немесе) желілік операторлар жүзеге асырса, қолданылмайды.

Егер осы Хаттама күшіне енген күнгі жағдай бойынша осы мүше мемлекетте электр энергиясын өндіру және (немесе) сату Табиғи монополиялар субъектілерінің қызметін реттеудің бірыңғай қағидаттары мен қағидалары туралы хаттамаға (Шартқа № 20 қосымша) № 2 қосымшаға сәйкес табиғи монополиялар салаларына жататын болса, осы тармақтың бірінші абзацының ережелері электр энергиясын өндіруді және (немесе) сатуды жүзеге асыратын мүше мемлекеттің заңды тұлғаларына қолданылмайды.

Осы тармақтың бесінші абзацында көрсетілген заңды тұлғалардың Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығында электр энергиясымен саудаға қатысу ерекшеліктері Табиғи монополиялар субъектілерінің қызметін реттеудің бірыңғай қағидаттары мен қағидалары туралы хаттаманың (Шартқа № 20 қосымша) ережелері ескеріле отырып, электр энергиясымен өзара сауда қағидаларында айқындалады.

VIII. Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығының инфрақұрылымдық ұйымдары

21. Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығының инфрақұрылымдық ұйымдарының құрамына мыналар:

- 1) жүйелік операторлар;
- 2) желілік операторлар;
- 3) орталықтандырылған сауда операторы (операторлары);

4) осы Хаттаманың 5 - 8-тармақтарына сәйкес қабылданатын актілерге сәйкес электр энергиясымен өзара сауда кезінде Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығының субъектілеріне қызметтер көрсететін өзге де ұйымдар кіреді.

22. Бір мүше мемлекеттегі Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығының бірнеше инфрақұрылымдық ұйымдарының функциялары осы мүше мемлекеттің заңнамасына сәйкес біріктірілуі мүмкін.

23. Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығының инфрақұрылымдық ұйымдары осы Хаттаманың 5 - 8-тармақтарына сәйкес қабылданатын актілерге сәйкес жасалатын шарттарға сәйкес қызметтер көрсетеді.

IX. Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығындағы электр энергиясымен сауда

24. Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығында электр энергиясымен сауданы жүзеге асыру тәсілдері:

1) еркін екіжақты шарттар бойынша Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығына қатысушылар арасындағы электр энергиясымен өзара сауда;

2) түрлері электр энергиясымен өзара сауда қағидаларында айқындалатын және оның ішінде оның экономикалық тұрғыдан орындылығы жағдайында, бір тәулік бұрын орталықтандырылған сауданы қамтитын, Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығына қатысушылар арасындағы электр энергиясымен орталықтандырылған сауда (бұдан әрі - электр энергиясымен орталықтандырылған сауда);

3) мүше мемлекеттердің уәкілеттік берілген ұйымдары арасында жасалатын шарттардың негізінде электр энергиясының нақты сальдо - ағындарының жоспарлы мәндерден сағаттық ауытқуларын реттеу.

25. Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығындағы электр энергиясымен сауда осы Хаттамаға, электр энергиясымен өзара сауда қағидаларына сәйкес және сауданың белгілі тәсілін пайдалана отырып, электр энергиясымен сауданы жүзеге асыру үшін жасалуы қажетті шарттардың негізінде мүше мемлекеттердің мемлекеттік шекараларындағы тиісті мемлекетаралық қималарда түрлі мүше мемлекеттердің заңды тұлғалары болып табылатын Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығына қатысушылар арасында жүзеге асырылады.

26. Электр энергиясымен өзара сауда қағидаларында Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығына қатысушылардың сауданың тиісті тәсілін пайдаланып, сауданы жүзеге асыруды бастау үшін аталған қатысушылар осы іс-қимылдарды жасауға тиіс іс-қимылдары айқындалады.

Сауданың белгілі тәсілін, оның ішінде еркін екіжақты шарттар бойынша сауда тәсілін пайдалана отырып, Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығындағы электр энергиясымен саудаға қатысу үшін жасалуы қажет шарттардың елеулі талаптарының тізбесі және көрсетілген шарттарды жасасу, орындау, өзгерту, бұзу, қолданысын тоқтату, тіркеу және есепке алу тәртібі электр энергиясымен өзара сауда

қағидаларында және қолжетімділік қағидаларында айқындалады. Көрсетілген қағидаларда Комиссия Кеңесі бекітетін стандартты нысандарға сәйкес жасалатын Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығындағы электр энергиясымен саудаға қатысу үшін қажетті шарттар тізбесі айқындалады. Мұндай нысандар бойынша жасалған шарттардың талаптарын олардың тараптары болып табылатын Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығына қатысушылар біржақты тәртіппен өзгерте алмайды.

27. Еркін екіжақты шарттар бойынша электр энергиясымен өзара сауданы мемлекетаралық қималардың өткізу қабілеттерін, басқа да технологиялық және реттеуші шектеулерді ескере отырып, шарттардың тараптары әздері белгілейтін бағалар бойынша, көлемде және жеткізу талаптарына қарай электр энергиясын сатып алу-сатудың екіжақты шарттарын жасасу арқылы Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығына қатысушылар жүзеге асырады. Электр энергиясын жеткізу көлемін өзгерту және еркін екіжақты шартты бұзу электр энергиясымен өзара сауда қағидаларында белгіленген тәртіппен және мерзімде жүзеге асырылады. Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығында белгіленген тәртіппен тіркелген еркін екіжақты шарттар бойынша сатып алынатын (сатылатын) электр энергиясының көлемі мүше мемлекеттердің электр энергиясының ішкі көтерме нарықтарында осы мүше мемлекеттердің заңнамаларына сәйкес ескерілуге тиіс.

28. Электр энергиясымен орталықтандырылған сауданы электр энергиясымен өзара сауда қағидаларына сәйкес электр энергиясын сатып алу (сату) бағалары мен көлемін айқындауды қамтамасыз ететін сауданың электрондық жүйесін пайдалана отырып, Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығына қатысушылар жүзеге асырады. Электр энергиясымен орталықтандырылған сауданы ұйымдастыру бойынша қызметтерді орталықтандырылған сауда операторы (операторлары) өтеулі шарттық негізде көрсетеді.

Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығындағы электр энергиясымен орталықтандырылған сауда нәтижелері бойынша жасалған және Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығында белгіленген тәртіппен тіркелген шарттар бойынша сатып алынатын (сатылатын) электр энергиясының көлемдері мүше мемлекеттердің электр энергиясының ішкі көтерме нарықтарында осы мүше мемлекеттердің заңнамаларына сәйкес тіркелуге және онда ескерілуге тиіс.

29. Электр энергиясының нақты сальдо-ағындарының жоспарлы мәндерден сағаттық ауытқуларын реттеу және Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығына қатысушылардың тиісті мемлекетаралық қималар арқылы электр энергиясымен өзара сауданы жүзеге асыру мүмкіндігін қамтамасыз ету мақсатында шектес мүше мемлекеттердің ауытқуларды реттеуге уәкілетті ұйымдары электр энергиясымен өзара сауда қағидаларына сәйкес сағаттық ауытқулардың сатып алу-сату шарттарын не, егер мүше мемлекеттердің заңнамасына қайшы келмесе, өзге де шарттарды жасасады.

Тиісті мүше мемлекеттердің Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығына қатысушылары арасындағы осы Хаттаманың 24-тармағының 1 және 2-тармақшаларында көрсетілген тәсілдермен тиісті қима бойынша электр энергиясымен сауда осы тармақтың бірінші абзацында көрсетілген шарттар жасалғанға дейін жүзеге асырылмайды.

Сағаттық ауытқулардың шамаларын есептеу тәртібі мен оларды реттеу тәртібі электр энергиясымен өзара сауда қағидаларында айқындалады.

Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығына қатысушылар арасында өз мүше мемлекетінің ішкі электр энергетикалық нарығында электр энергиясы баламасының және сатып алу мүмкіндігінің болмауынан "тұйық схема" бойынша электр энергиясының тұтынушыларын электрмен жабдықтауға байланысты электр энергиясымен сауда жүзеге асырылатын мемлекетаралық қималарда ауытқуларды реттеу электр энергиясын сатып алу-сатудың еркін екіжақты шарттары шеңберінде жүзеге асырылады.

30. Әрбір мүше мемлекет өзінің заңнамасына сәйкес электр энергиясының нақты сальдо-ағындарының жоспарлы мәндерден сағаттық ауытқуларын реттеуге қатысуға уәкілетті ішкі көтерме электр энергетикалық нарықтың субъектісін және тиісті шарттар жасасуды айқындайды.

Электр энергиясының нақты сальдо-ағындарының жоспарлы мәндерден сағаттық ауытқуларын реттеуге арналған шарттар жасасу туралы ақпарат Одақтың ортақ электр энергетикалық нарық субъектілеріне ақпараттық алмасу қағидаларына сәйкес беріледі.

31. Басқа мүше мемлекеттермен ортақ шекаралары жоқ мүше мемлекеттің Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығына қатысушыларының осындай мүше мемлекетпен шектес үшінші мемлекеттің аумағы арқылы Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығында электр энергиясымен сауданы жүзеге асыруы үшін басқа мүше мемлекеттермен ортақ шекаралары жоқ мүше мемлекеттің уәкілетті ұйымы мен үшінші мемлекеттің заңнамасына сәйкес тиісті шарттар жасасуға уәкілетті ұйым арасында электр энергиясының нақты сальдо-ағындарының жоспарлы мәндерден сағаттық ауытқуларын реттеуге арналған шарттар жасалуға тиіс.

Сондай-ақ үшінші мемлекет арқылы екі бағытта да электр энергиясы транзитінің шарттарын жасасу (шарттың болуы) басқа мүше мемлекеттермен ортақ шекаралары жоқ мүше мемлекеттің Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығына қатысушыларының Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығында электр энергиясымен сауданы жүзеге асырушының қажетті шарты болып табылады.

Х. Орталықтандырылған сауда операторы (операторлары)

32. Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығында электр энергиясымен орталықтандырылған сауданы ұйымдастыруды мүше мемлекеттердің ұсыныстары

негізінде Комиссия Кеңесі айқындаған мүше мемлекеттің (мүше мемлекеттердің) ұйымы (ұйымдары) жүзеге асырады.

33. Орталықтандырылған сауда операторының (операторларының) құқықтары мен міндеттері (функциялары мен өкілеттіктері) электр энергиясымен өзара сауда қағидаларында, ақпараттық алмасу қағидаларында, қосылу туралы шартта (шарттарда) және орталықтандырылған сауда операторының (операторларының) регламенттерінде белгіленеді.

34. Электр энергиясымен орталықтандырылған сауданы ұйымдастыру бойынша қызмет көрсету тиісті электрондық сауда жүйесін - сауда алаңын пайдалана отырып жүзеге асырылады.

35. Осы Хаттаманың 5 - 8-тармақтарына сәйкес қабылданатын актілерде көзделген қосылу туралы шарттың нысанын (шарттардың нысандарын), шарттардың стандартты нысандары мен регламенттерді мүше мемлекеттердің ұсыныстары негізінде Комиссия Кеңесі бекітеді.

36. Электр энергиясымен орталықтандырылған сауда операторы (операторлары) көрсететін қызметтердің бағасын (тарифін) айқындау қағидастары электр энергиясымен өзара сауда қағидаларында белгіленеді.

XI. Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығындағы электр энергиясымен сауданың технологиялық негізі

37. Мыналар:

1) мүше мемлекеттердің электр энергетикалық жүйелері мен электр энергетикалық нарықтарының жұмыс істеуі туралы деректер негізінде Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығы субъектілерінің өзара іс-қимылын қамтамасыз ететін ақпараттық алмасу жүйесі;

2) жедел келісімшарттар бойынша орталықтандырылған сауда жүргізуді қамтамасыз ететін электрондық сауда жүйесі;

3) бір тәулік бұрын орталықтандырылған сауда жүргізуді қамтамасыз ететін электрондық сауда жүйесі Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығындағы электр энергиясымен сауданың технологиялық негізін құрайды.

XII. Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығындағы электр энергетикасы саласындағы табиғи монополиялар субъектілерінің, сондай-ақ электр энергиясын (қуатын) мемлекетаралық беруді жүзеге асыруға уәкілетті өзге де ұйымдардың қызметін реттеу және бақылау

38. Электр энергетикасы саласындағы табиғи монополиялар субъектілерінің және электр энергиясын (қуатын) мемлекетаралық беруді жүзеге асыруға уәкілетті өзге де ұйымдардың электр энергиясын (қуатын) мемлекетаралық беруді жүзеге асыруы кезіндегі қызметін реттеу және бақылау осы Хаттамаға, қолжетімділік қағидаларына

және аумағы бойынша электр энергиясын (қуатын) мемлекетаралық беру жүзеге асырылатын мүше мемлекеттің заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

Электр энергетикасы саласындағы табиғи монополиялар субъектілерінің Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығында электр энергиясын сатып алуды (сатуды) жүзеге асыратын ішкі көтерме сауда электр энергетикалық нарығы субъектілеріне тиісті қызметтер көрсетуі кезіндегі қызметін реттеу және бақылау Табиғи монополиялар субъектілерінің қызметін реттеудің бірыңғай қағидаттары мен қағидалары туралы хаттаманың (Шартқа № 20 қосымша) 3-тармағында көрсетілген қағидаттар ескеріле отырып, осы мүше мемлекеттің заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

Электр энергетикасы саласындағы табиғи монополиялар субъектілерінің электр энергиясын беру бойынша және электр энергетикасындағы жедел-диспетчерлік басқару бойынша қызметтері аумағында осы қызметтерді көрсету жүзеге асырылатын мүше мемлекеттің заңнамасына сәйкес осы мүше мемлекеттің ішкі электр энергетикасы нарығының субъектілеріне ғана көрсетіледі. Бұл ретте Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығында электр энергиясын сатып алуды (сатуды) жүзеге асыратын ішкі көтерме сауда электр энергетикалық нарығының субъектілеріне электр энергиясын сатып алуды (сатуды) жүзеге асыратын субъектілерге тиісті көрсетілетін қызметтерге қол жеткізу мүше мемлекеттің ішкі көтерме сауда электр энергетикалық нарығында ғана электр энергиясын сатып алуды (сатуды) жүзеге асыратын субъектілерге ұсынылатын шарттармен электр энергетикасы саласындағы аталған табиғи монополиялар субъектілерінің көрсететін қызметтеріне қол жеткізу қамтамасыз етілуге тиіс.

39. Электр энергетикасы саласындағы табиғи монополиялар субъектілерінің көрсететін қызметтеріне қатысты баға белгілеу (тариф белгілеу) мүше мемлекеттердің заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығындағы электр энергетикасы саласындағы табиғи монополиялар субъектілерінің көрсететін қызметтерінің бағалары (тарифтері) ішкі көтерме электр энергетикалық нарығының субъектілері үшін осындай ішкі бағадан (тарифтерден) аспауға тиіс.

Мүше мемлекеттің аумағы бойынша электр энергиясын (қуатын) мемлекетаралық беруді жүзеге асырған кезде баға белгілеу (тариф белгілеу) мүше мемлекеттің заңнамасына сәйкес электр энергиясын (қуатын) мемлекетаралық беруді, ішкі электр энергетикалық нарығында осындай ұйымның электр энергиясын (қуатын) мемлекетаралық беруді қамтамасыз етуіне байланысты шығыстарын (шығындарын) жүзеге асыруға уәкілетті ұйымның өтемақысын ескеруге тиіс. Бұл ретте егер электр энергиясын (қуатын) мемлекетаралық беруді жүзеге асыруға арналған баға (тариф) мүше мемлекеттің заңнамасына сәйкес көрсетілген бағаны (тарифті) айқындау кезінде ескерілетін параметрлердің болжамды мәндерінің негізінде айқындаған болса, онда

электр энергиясын (қуатын) мемлекетаралық беруді жүзеге асыруға арналған бағаны (тарифті) кейіннен айқындаған кезде алдыңғы есептік кезеңдерге жататын осы параметрлердің болжамды және нақты мәндерінің арасындағы айырма ескеріледі.

Электр энергиясын (қуатын) мемлекетаралық беруді жүзеге асыруға арналған бағалар (тарифтер) қолжетімділік қағидаларында көзделген мерзімде кезекті күнтізбелік ай (есептік кезең) басталғанға дейін алдын ала айқындалады және осы күнтізбелік айдың (есептік кезеңнің) міндеттемелеріне қатысты өзгертуге жатпайды.

XIII. Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығын монополияға қарсы реттеу

40. Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығын монополияға қарсы реттеу Шарттың XIX және XX бөлімдерінде және осы Хаттамада белгіленген ерекшеліктер ескеріле отырып, мүше мемлекеттердің заңнамасына және Шарттың XVIII бөліміне сәйкес жүзеге асырылады.

XIV. Электр желілерін мемлекетаралық дамыту

41. Мүше мемлекет өз аумағында электр желілерін мемлекетаралық дамытуды Комиссия Кеңесі бекітетін электр желілерін мемлекетаралық дамыту туралы ережеге және өз заңнамасына сәйкес жүзеге асырады.

XV. Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығын қалыптастыру және дамыту кезеңдері

42. Осы Хаттамада көзделген актілерді қабылдау мерзімдерін, сондай-ақ Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығын дамыту кезеңдерін Жоғары Кеңес белгілейді.

XVI. Электр энергиясын (қуатын) мемлекетаралық беруді жүзеге асыру

43. Осы бөлімнің мақсаттары үшін мынадай ұғымдар пайдаланылады:

"электр энергиясына (қуатына) ішкі қажеттіліктер" - электр энергиясының (қуатының) тиісті мүше мемлекеттердің аумағында тұтынуы үшін қажетті көлемдері;

"электр энергетикасы саласындағы табиғи монополиялар субъектілерінің көрсететін қызметтеріне қол жеткізу" - бір мүше мемлекеттің ішкі нарық субъектісінің басқа мүше мемлекет аумағындағы электр энергетикасы саласындағы табиғи монополиялар субъектілерінің көрсететін қызметтерін пайдалану мүмкіндігі;

"ішкі электр энергиясы нарығының субъектілері" - мүше мемлекеттің заңнамасына сәйкес сол мүше мемлекеттің электр энергиясы (қуаты) нарығының субъектілері болып табылатын, электр энергетикасы саласындағы қызметті, оның ішінде электр энергиясын (қуатын) ендіруді, электр энергиясы (қуатын) сатып алуды және сатуды, электр энергиясын таратуды, тұтынушыларды энергиямен жабдықтауды, электр энергиясын (қуатын) беру "

жөнінде қызметтер көрсетуді, электр энергетикасындағы жедел-диспетчерлік басқаруды, электр энергиясын (қуатты) өткізуді, электр энергиясын сатып алуды-сатуды ұйымдастыруды жүзеге асыратын тұлғалар.

44. Мүше мемлекеттер электр энергетикасы саласындағы табиғи монополиялар субъектілерінің көрсететін қызметтерін мүше мемлекеттердің электр энергиясына (қуатына) ішкі қажеттіліктерін қамтамасыз ету үшін басымдықпен пайдаланған жағдайда, аталған қызметтерге қолда бар техникалық мүмкіндіктер шегінде кедергісіз қол жеткізуді мынадай қағидаттар:

1) аумағында осындай қызметтер көрсетілетін мүше мемлекеттің заңнамасында белгіленген электр энергиясының (қуатының) ішкі нарығы субъектілеріне қатысты талаптардың теңдігі;

2) электр энергетикасы саласындағы табиғи монополиялардың көрсететін қызметтерін мүше мемлекеттердің ішкі қажеттіліктерін қамтамасыз ету үшін басымдықпен пайдаланған жағдайда, аталған қызметтерге қолжетімділік беру кезінде мүше мемлекеттердің заңнамасын есепке алу;

3) электр энергетикасы саласында табиғи монополиялар субъектілері қызметтер көрсеткен кезде мүше мемлекеттердің электр энергетикалық жүйелерінің қатарлас жұмыс режимдеріне әсер ететін электр энергетикасы объектілерінің тиісті техникалық жай-күйін қамтамасыз ету;

4) мүше мемлекеттердің ішкі электр энергиясы нарықтарының субъектілері арасында туындайтын қатынастарды шарттық ресімдеу;

5) электр энергетикасы саласындағы мүше мемлекеттердің табиғи монополиялар субъектілерінің қызмет көрсетуінің өтемділігі негізінде қамтамасыз етеді.

45. Электр энергиясын (қуатын) мемлекетаралық беруді қамтамасыз ету мынадай қағидаттар негізінде жүзеге асырылады:

1) мүше мемлекеттер электр энергиясын (қуатын) шектес мүше мемлекеттің электр энергетикалық жүйесі арқылы мемлекетаралық беруді мүше мемлекеттердің электр энергиясына (қуатына) деген ішкі қажеттіліктері басымдықпен қамтамасыз етілген жағдайда, қолда бар техникалық мүмкіндіктер шегінде қамтамасыз етеді;

2) электр энергиясын (қуатын) мемлекетаралық берудің техникалық мүмкіндігін айқындау мынадай басымдықтар есепке алына отырып жүзеге асырылады:

электр энергетикалық жүйесі арқылы мемлекетаралық беруді жүзеге асыру жоспарланып отырған мүше мемлекеттің электр энергиясына (қуатына) деген ішкі қажеттілігін қамтамасыз ету;

электр энергиясын (қуатын) мүше мемлекеттің электр энергетикалық жүйесінің бір бөлігінен оның басқа бөлігіне шектес мүше мемлекеттің электр энергетикалық жүйесі арқылы мемлекетаралық беруді қамтамасыз ету;

электр энергиясын (қуатын) бір мүше мемлекеттің электр энергетикалық жүйесінен басқа мүше мемлекеттің электр энергетикалық жүйесіне мүше мемлекеттің электр энергетикалық жүйесі арқылы мемлекетаралық беруді қамтамасыз ету;

үшінші мемлекеттердің электр энергетикасы субъектілеріне қатысты міндеттемелерді орындау мақсатында электр энергиясын (қуатын) мүше мемлекеттің электр энергетикалық жүйесі арқылы мемлекетаралық беруді қамтамасыз ету;

3) электр энергиясын (қуатын) мемлекетаралық беру кезінде мүше мемлекеттердің уәкілетті ұйымдары мүше мемлекеттің заңнамасына сүйене отырып, электр энергиясын (қуатын) мемлекетаралық беру құнын өтеу қағидатын басшылыққа алады;

4) үшінші мемлекеттердің электр энергетикасы субъектілеріне қатысты міндеттемелерді орындау мақсатында электр энергиясын (қуатын) мемлекетаралық беру тиісті мүше мемлекеттің заңнамасы есепке алына отырып, екіжақты негізде реттеледі.

46. Мүше мемлекеттер электр энергиясын (қуатын) электр энергетикалық жүйелер арқылы еш кедергісіз мемлекетаралық беруді қамтамасыз ету мақсатында келісілген дайындық іс-шаралар кешенін жүзеге асырады, атап айтқанда:

электр энергиясын (қуатын) жеткізудің күнтізбелік жылы басталғанға дейін мүше мемлекеттер уәкілеттік берген ұйымдар электр энергиясын (қуатын) өндіру мен тұтынудың ұлттық болжамды теңгерімдерінде есепке алу үшін, оның ішінде табиғи монополиялар субъектілері көрсететін қызметтердің тарифтерін есептеген кезде осындай жеткізілімдерді есепке алу мақсатында мемлекетаралық беруге ұйғарылған электр энергиясының (қуатының) жоспарлы көлемдері туралы мәлімдейді;

мүше мемлекеттер уәкілеттік берген ұйымдар электр энергиясын (қуатын) мемлекетаралық берудің жоспарлы құнының есептеулері негізінде қол жеткізілген уағдаластықтарды орындау үшін келісімшарттар жасасады.

Электр энергиясын (қуатын) мүше мемлекеттердің электр энергетикалық жүйелері арқылы еш кедергісіз мемлекетаралық беруді қамтамасыз ету мақсатында мүше мемлекеттердің уәкілетті органдары Мүше мемлекеттер арасында электр энергиясын (қуатын) мемлекетаралық жеткізуді жүзеге асыру әдіснамасын қолданады, ол электр энергиясын (қуатын) мемлекетаралық беру көлемдері мен техникалық шарттарын айқындау тәртібін, сондай-ақ осы Хаттамаға қосымшаға сәйкес электр энергиясын (қуатын) беруге байланысты көрсетілетін қызметтерге баға белгілеудің (тариф белгілеудің) келісілген тәсілдерін қамтиды.

Мүше мемлекеттердің заңнамасына сәйкес айқындалатын ұйымдар жоғарыда аталған Әдіснамаға сәйкес өз мемлекетінің аумағы бойынша электр энергиясын (қуатын) мемлекетаралық беруді қамтамасыз етеді.

47. Электр энергиясын (қуатын) мемлекетаралық беру және электр энергиясын (қуатын) мемлекетаралық беруді қамтамасыз етуге қажетті электр желілік шаруашылық объектілерін пайдалану электр энергиясын (қуатын) мемлекетаралық беруді

қамтамасыз етуге байланысты қызметтерді ұсынатын мүше мемлекеттің нормативтік құқықтық және нормативтік техникалық құжаттарына сәйкес жүзеге асырылады.

48. Электр энергиясын (қуатын) мемлекетаралық беруден бас тартқан жағдайда, мүше мемлекеттер уәкілеттік берген ұйымдар бас тарту себептері туралы негіздеуші материалдардың ұсынылуын қамтамасыз етеді.

49. Электр энергиясын (қуатын) мемлекетаралық беруге қатысты қатынастарды реттеу қолданыстағы басқа да халықаралық шарттар есепке алына отырып жүзеге асырылады.";

көрсетілген Хаттамаға қосымшада:

нөмірленуші тақырып мынадай редакцияда жазылсын:

"Еуразиялық экономикалық одақтың ортақ электр энергетикалық нарығы туралы хаттамаға қосымша";

2.1-тармақтың алтыншы абзацындағы "Баға белгілеу мен тарифтік саясат негіздерін қоса алғанда, электр энергетикасы саласындағы табиғи монополиялар субъектілерінің көрсететін қызметтеріне қол жеткізуді қамтамасыз ету туралы хаттамада" деген сөздер "Еуразиялық экономикалық одақтың ортақ электр энергетикалық нарығы туралы хаттамада" деген сөздермен ауыстырылсын;

2.3-тармақтың 2.3.1-тармақшасының бесінші абзацындағы "Баға белгілеу мен тарифтік саясат негіздерін қоса алғанда, электр энергетикасы саласындағы табиғи монополиялар субъектілерінің көрсетілетін қызметтеріне қол жеткізуді қамтамасыз ету туралы хаттаманың" деген сөздер "Еуразиялық экономикалық одақтың ортақ электр энергетикалық нарығы туралы хаттаманың" деген сөздермен ауыстырылсын.

2-бап

Осы Хаттама оның күшіне енуі үшін қажетті мемлекетішілік рәсімдерді мүше мемлекеттердің орындағаны туралы соңғы жазбаша хабарламаны депозитарий алған күннен бастап күшіне енеді.

2019 жылғы 29 мамырда Нұр-Сұлтан қаласында орыс тілінде бір төлнұсқа данада жасалды.

Осы Хаттаманың төлнұсқа данасы Еуразиялық экономикалық комиссияда сақталады, ол осы Хаттаманың депозитарийі бола отырып, әрбір мүше мемлекетке оның куәландырылған көшірмесін жібереді.

Армения Республикасы үшін	Беларусь Республикасы үшін	Қазақстан Республикасы үшін	Қырғыз Республикасы үшін	Ресей Республикасы үшін
------------------------------	-------------------------------	--------------------------------	-----------------------------	----------------------------

Осы арқылы осы мәтіннің 2014 жылғы 29 мамырдағы Еуразиялық экономикалық одақ туралы шартқа (Еуразиялық экономикалық одақтың ортақ электр энергетикалық нарығын қалыптастыру бөлігінде) 2019 жылғы 29 мамырда Нұр-Сұлтан қаласында:

Армения Республикасы үшін - Армения Республикасының Премьер-Министрі Н.В. Пашинян;

Беларусь Республикасы үшін - Беларусь Республикасының Президенті А.Г. Лукашенко;

Қазақстан Республикасы үшін - Қазақстан Республикасының Президенті Қ.К. Тоқаев;

Қырғыз Республикасы үшін - Қырғыз Республикасының Президенті С.Ш. Жээнбеков;

Ресей Федерациясы үшін - Ресей Федерациясының Президенті В. В. Путин қол қойған өзгерістер енгізу туралы Хаттаманың толық және тең түпнұсқалы көшірмесі болып табылатынын растаймын.

Төлнұсқа данасы Еуразиялық экономикалық комиссияда сақталады.

*Еуразиялық экономикалық комиссияның
Құқық департаментінің директоры*

В.И. Тараскин

2014 жылғы 29 мамырдағы Еуразиялық экономикалық одақ туралы шартқа (Еуразиялық экономикалық одақтың ортақ электр энергетикалық нарығын қалыптастыру бөлігінде) өзгерістер енгізу туралы хаттаманың қазақ тіліндегі мәтіні орыс тіліндегі тең түпнұсқалы мәтініне сәйкес келетінін растаймын.

*Қазақстан Республикасының
Энергетика вице-министрі*

Қ. Рахимов